

RUS TILI DARSLARIDA BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING KOMMUNIKATIV KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI

Raxmanova Vazira Kaimovna

Buxoro davlat universiteti tadqiqotchisi

<https://doi.org/10.53885/edinres.2024.04.1.047>

Annotatsiya. Ushbu maqolada boshlang'ich sinf rus tili darslarida o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishning dolzarbligi, ahamiyati, kichik yoshdagi o'quvchilarni rus tili fanini o'rganishga bo'lgan qiziqishlarini oshirish orqali ularni rus tilida erkin va ravon so'zlash, mustaqil ravishda o'z fikrini bayon qilish, rus tili darslarida interfaol metodlar orqali o'quvchilarning til ko'nikmalarini tarkib toptirish tamoyillari, usullari, tilni o'rganish strategiyalari, rus tilida so'zlash qobiliyatlarini oshirishga qaratilgan bir qator samarali usullarni qo'llash natijadorligi, o'quvchilarning bir-birlari bilan muloqot qilish va o'z ma'lumotlarini almashishga imkon beruvchi "peer-to-peer" ta'lim modelidan foydalanishning afzalliklari aqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: til kompetentligi, rus tili, kommunikatsiya, kompetentsiya, metodologiya, strategiya, innovatsiya, integratsiya, faol ta'lim, hamkorlik, do'stona muhit, motivatsiya, mezon, baho, amaliy mashq, dialog, suhbat metodi, rolli o'yin, muloqot, nutq madaniyati, ravon so'zlash.

МЕТОДИКА РАЗВИТИЯ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА

Рахманова Вазира Каимовна

исследователь Бухарского государственного университета

Аннотация. В данной статье рассматриваются актуальность, значимость развития коммуникативных компетенций учащихся на уроках русского языка в начальных классах, принципы, методы, стратегии изучения языка, способы формирования языковых навыков учащихся посредством интерактивных методов на уроках русского языка, воспитания у младших школьников интереса к изучению предмета русский язык, воспитания у них свободного и свободного владения русским языком, самостоятельного выражения своего мнения, результативность применения ряда эффективных методов, направленных на совершенствование навыков владения русским языком, преимущества использования одноранговой модели обучения, которая позволяет учащимся общаться друг с другом и обмениваться информацией, заключаются в вероучении.

Ключевые слова: языковая компетентность, русский язык, коммуникация, компетентность, методология, стратегия, инновации, интеграция, активное обучение, сотрудничество, дружественная среда, мотивация, критерий, оценка, практическое упражнение, диалог, метод беседы, ролевая игра, общение, культура речи, беглость речи.

METHODOLOGY FOR THE DEVELOPMENT OF COMMUNICATIVE COMPETENCE OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN THE LESSONS OF THE RUSSIAN LANGUAGE

Rakhmanova Vazira Kaimovna

Bukhara State University researcher

Abstract. In this article, the relevance, importance of the development of communicative competencies of students in elementary grade Russian lessons, the effectiveness of applying a number of effective methods aimed at increasing the interest of younger students in learning Russian to speak them fluently and fluently in Russian, independently express their opinion, content the language skills of students through interactive methods in Russian, the benefits of using a peer-to-peer educational model that allows students to interact with each other and share their information are informed.

Keywords: language competence, Russian language, communication, competence, methodology, strategy, innovation, integration, active education, cooperation, friendly environment, motivation, criterion, Assessment, practical exercise, dialogue, conversation method, role play, Communication, Speech culture, fluency.

So‘nggi yillarda maktabgacha ta‘lim tashkilotlari o‘quv tarbiya jarayonidan boshlab xalqaro tajribalarga asoslangan holda bir necha tillarni o‘rgatish metodikalari ta‘limga joriy etila boshlandi. Tillarni o‘rgatish metodikasida samarali ta‘lim texnologiyalari, ilg‘or yondashuvlar, pedagogik va axborot texnologiyalari keng miqyosda qo‘llanilmoqda. Ushbu ta‘lim metodlarining asosiy vazifasi fanni o‘rgatish bilan birga o‘quvchi shaxsida zaruriy kompetensiyalarni shakllantirish va rivojlantirishga xizmat qilishi dolzarb hisoblanmoqda.

O‘zbekiston Respublikasi xalq ta‘limi tizimini rivojlantirishning 2030-yilgacha bo‘lgan Konsepsiyasida ta‘lim tizimining strategik maqsadlarida umumta‘lim tizimida iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi, ilg‘or xalqaro tajriba va jamiyatning zamonaviy talablariga muvofiq sifatli ta‘lim olish imkoniyatlarini yaratish; inson kapitalini mehnat bozorida va umuman mamlakatda o‘quvchining raqobatbardoshlik darajasini belgilovchi asosiy omil sifatida rivojlantirish, uzluksiz ta‘lim tizimini sifat jihatidan yangilash, o‘qitish usullarini takomillashtirish, ta‘lim jarayonini individuallashtirish tamoyillarini bosqichma-bosqich amalga oshirish; xalq ta‘limi sohasida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va innovatsion loyihalarni joriy etish...» vazifalari belgilangan bo‘lib, ular eng dolzarb muammolardan hisoblanadi.

Yuqoridagi dolzarblik nuqtayi nazaridan ilmiy tadqiqot ishimizda kichik maktab yoshidan boshlab rus tili darslarida zamonaviy ta‘lim yondashuvlariga asoslangan innovativ va integrativ ta‘lim metodlarini qo‘llash orqali o‘quvchilarning rus tilini bilish darajasini bosqichma-bosqich oshirishga yo‘naltirilgan ijodiy mashq topshiriqlari, kreativlikni ta‘minlovchi rolli o‘yinlar, og‘zaki va yozma nutqni takomillashtirishga qaratilgan noan‘anaviy usullardan foydalanishga oid o‘z tavsiyalarimizni berishni lozim deb hisobladik.

Boshlang‘ich sinf rus tili darslarida o‘quvchilarning kommunikativ kompetentligini tizimli rivojlantirish muhim ahamiyatga ega bo‘lib, bu o‘quvchining ta‘limning keyingi bosqichlarida sifatli ta‘lim olishini ta‘minlashda muhim asos bo‘lib xizmat qiladi.

Kommunikativ kompetentsiya - bu ma‘noni yetkazish va muloqot maqsadlariga erishish uchun real hayotiy vaziyatlarda tildan samarali foydalanish qobiliyati bo‘lib, ushbu ko‘nikma rus tilini o‘rganayotgan o‘quvchilar uchun juda muhim. Chunki bu ularga ona tilida so‘zlashuvchilar bilan muloqot qilish, madaniyatlarini tushunish va turli til kontekstlarida harakat qilish imkonini beradi. Ta‘limning dinamik manzarasida kommunikativ ko‘nikmalarni rivojlantirish, ayniqsa, kichik maktab o‘quvchilari uchun rus tilini o‘qitish sohasida katta ahamiyatga ega.

Boshlang‘ich sinf rus tili darslarida o‘qituvchilarning mavzuga mos metodlarni qo‘llagan holda o‘quvchilarning rus tilida samarali muloqotlarini rivojlantirish, ehtiyojlarga asoslangan interfaol faoliyatga asoslanish, og‘zaki hikoya qilish va ijodiy yozma topshiriqlar, rolli o‘yinlar va simulatsiyalardan foydalanish, ta‘lim metodlarini integratsiyalash, tengdoshlar bilan hamkorlikni rag‘batlantirish, taraqqiyotni kuzatish va ota-onalarning yordamini jalb qilish muhimligini o‘rganish orqali kommunikativliklarini rivojlantirishni ta‘minlaydilar.

Kichik maktab yoshidan boshlab o‘quvchilarda kommunikativlikni rivojlanishning ahamiyati quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- ta‘limda tilni bilishning hal qiluvchi roli,
- interfaol o‘qitish usullari,
- motivatsiya strategiyalari
- amaliy sinf yondashuvlari
- shaxslararo munosabatlarni rivojlantirish
- kommunikativ muhitni yaratish
- bilimlarni taqdim etish kabilar shular jumlasidandir.

Yuqori kasbiy kompetentlik va pedagogik mahoratga ega o‘qituvchi tomonidan rus tili

darslarida yaratilgan innovatsion ta'lim muhiti o'quvchilarni erkin fikrlashga, o'z fikrlarini rus tilida ishonchli tarzda ifodalashga, dialog va savol-javoblarda faol bo'lishga, o'z tengdoshlari bilan til orqali aloqa o'rnatishga, o'yin orqali mavzuni puxta va oson o'zlashtirishga, ijodkorlikka, tengqurlariga yordam berishga, hamkorlikda ishlashga o'rganishlarini ta'minlaydi.

Boshlang'ich sinflardan boshlab rus tili darslarida o'qituvchi va o'quvchi hamkorligidagi interfaol ta'limga asoslangan usullarni qo'llash natijasida o'quvchilarning faolligi va qiziqishi ortib, o'z o'rnida rag'batlantirib borish ularning ijodkorligini, qobiliyat va izlanishlarini motivatsion tarzda rivojlantiradi.

Boshlang'ich sinf rus tili darslarida kommunikativ kompetentsiyani rivojlantirish:

-kommunikativ tilni o'rgatish strategiyalari,

- ta'lim texnologiyalari,

-madaniy tadbirlar,

-tabiiy materiallar,

-hamkorlikda o'qish va o'rganish,

- ko'nikmalarga egalik darajasini aniqlovchi turli baholash usullarini o'z ichiga olgan tizimli yaxlit yondashuvni talab qiladi. O'quvchilarning kommunikativ ko'nikmalarni erta rivojlantirish nafaqat ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi, balki tilni muvaffaqiyatli o'zlashtirish va madaniyatni qadrlash uchun ham zamin yaratadi. Rus tili darslarida innovatsion o'yinga ta'lim olishni ta'minlaydigan dinamik elementlarni kiritish natijasida o'qituvchilar o'z o'quvchilarining darsda faol ishtirok etishlariga va o'zaro ishtiyok bilan muloqot qilishlariga imkoniyat yaratadi.

Ushbu metodlar nafaqat o'quvchilarni rus tilida gapirishga undaydi, balki hamkorlik, ijodkorlik va til o'rganishga o'ynoqi yondashishni ham rivojlantiradi. Rus tili darslarida hikoyalar to'qish orqali o'quvchilar nafaqat eshitish qobiliyatini oshiradi, balki o'z fikrlarini ravon va ijodiy ifodalashni ham o'rganadi. Bu muloqot qobiliyatini oshirish va so'z boyligini kengaytirishning ajoyib usuli. O'quvchilarni rus tilida o'z fikrlarini yozishga undash orqali o'qituvchilar ularning yozish qobiliyatlarini rivojlantirishlari va fikrlarni grammatik jihatdan to'g'ri tuzgan holda imloviy xatoliklarsiz, aniqlik va kreativlik bilan ifodalashlariga yordam beradilar.

Rus tili darslarida rolli o'yinlarni o'ynash orqali o'quvchilarni amaliy suhbatlar va bir-birlari bilan o'zaro munosabatlarga jalb qilishda ularni madaniy ko'nikma va samarali muloqot qilish uchun ishonchini rivojlantiradi. Ularga o'zlarini samarali ifoda etish, mazmunli suhbatlarda qatnashish va rus tilini akademik va hayotiy vaziyatlarda qo'llash malakasini tarkib toptiradi.

O'qituvchilar rus tili darslarida interfaol va qiziqarli o'qitish usullarini qo'llagan holda ijobiy natijadorlikni ta'minlash, erishish mumkin bo'lgan maqsadlarni belgilash, faol muloqotni qadrlaydigan va rag'batlantiradigan qo'llab-quvvatlovchi o'quv muhitini yaratish orqali o'quvchilarni rag'batlantirishlari mumkin. O'qitishning interfaol usullari, masalan, rolli o'yinlar, tengdoshlar o'rtasidagi mashg'ulotlar va real hayotni simulatsiya qilish nafaqat o'rganishni qiziqarli qiladi, balki o'quvchilarga o'z til ko'nikmalarini qo'llash, ravon so'zlash hamda o'z tillariga bo'lgan ishonchini oshirish uchun amaliy imkoniyatlar yaratadi.[1]

Rus tili darslarida kundalik vaziyatlarni taqlid qilish orqali o'qituvchilar o'quvchilarni haqiqiy hayotdagi suhbatlarni osonlikcha va malakali boshqarish ko'nikmalari rivojlantiradi. Til ko'nikmalarini rivojlantirish haqida gap ketganda, texnologiya ishonchli yordamchi bo'lishi mumkin. Interfaol til ilovalaridan tortib, onlayn manbalargacha, kichik maktab o'quvchilari uchun til o'rganishni jadallashtirishni kutayotgan texnologik vositalar xazinasini mavjud.

Har bir o'qituvchi dars jarayonida til o'rganish amaliyotini oson va qiziqarli qilish uchun mo'ljallangan interfaol ilovalar va vositalar yordamida ushbu muloqot ko'nikmalarini oshirishga tayyor bo'lishi shart. Ushbu manbalar o'quvchilarga nutq, tinglash va yozish qobiliyatlarini qiziqarli va interaktiv usullarda rivojlantiradi. Tengdoshlar bilan hamkorlikni rag'batlantirish o'quvchilarga o'zaro ta'sir va umumiy o'rganish tajribasi orqali til ko'nikmalarini oshirishga yordam berishda ta'lim metodlarini vaziyatga asoslanib o'zgartirish, unga yangilik kiritish, o'quvchi g'oyasiga tayanish ham mumkin. Dars jarayonida tashkil etiladigan kichik guruhlarda ishlash usullari o'quvchilarning muloqot qobiliyatlari va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish uchun kuchli ta'sir etuvchi vosita hisoblanadi. Guruh suhbatlari va munozaralarda qatnashish orqali

o‘quvchilar turli nuqtayi nazarlarni o‘rganib, muloqot qilish ko‘nikmalarini takomillashtirib boradilar.

Rus tili darslarida rolli o‘yinlar va mini-prezentatsiyalar kabi faol ta’lim metodlaridan foydalanishga yo‘naltirilgan o‘quvchilar bilimini va kommunikativlik darajasini ijodiy baholash usullari yordamida o‘qituvchilar ularning muloqot qobiliyatlarini rivojlantirishdagi yutuqlarini qiziqarli hamda tushunarli tarzda baholashlari mumkin. Darsda berilgan topshiriqlarni bajarish orqali o‘quvchilarning muloqot qilish ko‘nikmalari va erishgan yutuqlarini kuzatib borib, o‘qituvchilar doimiy ravishda o‘z ustida ishlagan holda mazkur metodlarni takomillashtirib, ta’lim strategiyalarini mavzuga moslashtirib qo‘llashlari natijasida o‘quvchilarda til darajasining o‘sishini ta’minlashga erishadilar.

Bundan tashqari, ota-onalarning o‘z farzandlarini til o‘rganish faoliyatiga jalb qilishlari, rus tilidan uyga berilgan topshiriqlarni bajarish, birgalikda yod olish, suhbatni mashq qilish yoki til resurslarini birgalikda o‘rganish o‘quvchilar uchun uzluksiz ravishda tilni puxta o‘zlashtirish imkoniyatini yaratadi. Ta’lim olishda ota-onalarning faol ishtiroki o‘quvchilarda muloqot ko‘nikmalarini oshirishga yordam beradi. Ota-onalarning sinfdan tashqari jarayonlarda o‘z farzandlari bilan rus tilida suhbat qurishlari, dialog tuzishlari, ayrim masalalarni muhokama qilishlari kabi til amaliyoti va muloqotni qadrlaydigan qo‘llab-quvvatlovchi muhitni yaratishlari orqali o‘quvchilarning til ko‘nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o‘ynaydi.

Rus tili darslarida yaxlit va interaktiv yondashuv orqali kichik maktab o‘quvchilarining kommunikativ ko‘nikmalarini rivojlantirish ularning nafaqat til egallashga oid bilimlarini, balki o‘zaro suhbatlarda samarali ishtirok etish, fikrlarini ravon ifodalash va real muloqot stsenariylarida ishonch bilan harakat qilish kabi ko‘nikmalarga ega bo‘lishlarini ta’minlaydi. Ushbu ko‘nikmalarni erta tarbiyalash orqali o‘qituvchilar yosh o‘quvchilarni globallashtirish dunyoda samarali muloqotchilarga aylantirishda muhim rol o‘ynaydi. Har bir jamiyatda til – asosiy muloqot vositasi bo‘lib, o‘quvchilarda kommunikativlikni rivojlanishida hayot tarzida ham doimiy muloqotda bo‘lishning ahamiyati juda katta. O‘quvchilarning kommunikativligini oshirishda, ularga o‘z fikrini ifoda qilish va boshqa kishilar bilan samarali muloqot qilish imkonini beradi.[2]

O‘quvchilarning dars jarayonida rus tiliga oid yangi so‘zlarni o‘rganishlari, o‘zlashtirilgan bilimlarini mustaqil topshiriqlarni bajarishda qo‘llashlari, rolli o‘yinlarni o‘ynashda foydalanishlari o‘quvchilarda kommunikativlikni yanada rivojlantiradi.

O‘quvchilarning bir-birlari bilan muloqot qilish va o‘z ma’lumotlarini almashishga imkon beruvchi “peer-to-peer” - «tengdosh - tengdosh» - ya’ni o‘quv ierarxiyasining bir bosqichida turgan insonlar ishtirok etadigan o‘zaro o‘quv tizimiga asoslanish shart. Unda “o‘qituvchi” yoki “ustoz” kabi tushunchalar mavjud bo‘lmaydi. Peer-to-peer-ta’lim bilan ta’lim modelini to‘g‘ri o‘rgatish (inglizcha so‘z peer teng degan), ya’ni odamlar tajriba, bilim va axborot almashish – ham aloqalarni shakllantirish, qo‘llab-quvvatlash va o‘zaro yordam tamoyillariga asoslanadi. Bunda o‘qituvchi yoki trener bunday ta’limga yangi bilim manbasi sifatida emas, balki odamlarning o‘zlari o‘qitadigan ta’lim muhitini yaratuvchi va fasilitator rolida ishtirok etadi. Ya’ni peer-to-peer – bu faol ta’lim turidir.

“Peer-to-peer” – ta’lim yondashuvi o‘quv jarayoni ishtirokchilarining motivatsiyasiga ijobiy ta’sir ko‘rsatishi bilan ham ajralib turadi. Shu bilan birga o‘quvchilarning tanqidiy fikrlash, bir-birini tushunish, tinglash, o‘z-o‘zini rivojlantirish, muloqot qilish kabi ko‘nikmalarini tarkib topishida samarali hisoblanadi.

Rus tili darslarida kommunikativ kompetentsiyani rivojlantirishning asosiy usullaridan biri bu kommunikativ tilni o‘rgatish strategiyalaridan foydalanishdir. (1-jadvalga qarang)

1-jadval

Tilni o'rganish strategiyalari

Strategiyalar	Mazmun-mohiyati
Takrorlash	Tilni o'rgangan vaqtingizni ko'praq keltirish uchun uni qayta-qayta takrorlash muhimdir.
Tilni markazga olish	Tilni o'rgangan vaqtda uningga markazga tegishli ma'nolarni berishga urunglang.
Tilni muhofaza qilish	O'rganilgan tilni qayta yodlash va uni saqlash uchun muhofaza qilish kerak.
Amaliy faoliyatda ishlatish	Tilni o'rgangan vaqtda uni amaliyotda qo'llash muhimdir. O'quvchilar bilan muloqot va amaliy mashg'ulotlar orqali tilni me'yorli qo'llab-quvvatlash kerak.
Muloqot qilish	Tilni o'rgangan vaqtda uni ishlatib ko'rish, yozish, so'zlash va eslatish orqali oshirish kerak.

Yuqorida tavsiya etilayotgan rus tilini o'rganish strategiyaga amal qilgan holda o'quvchilarga rus tilini o'rgatish ularda yangi so'zlarni eslab qolish, mazmunini tushunish, so'z boyligini oshirish, nutq ravonligi, erkin suhbatlashish, so'zlarning sinonimlarini bilish va ulardan amaliyotda mustaqil foydalanish imkoniyatini beradi.

Rus tili darslarida o'quvchilarning kommunikativ kompetentligini rivojlantirishga qaratilgan darslarni to'g'ri loyihalash ham o'ziga ahamiyatga ega bo'lib, bunda o'qituvchi dars mazmundorligini oshiruvchi va samaradorligini ta'minlovchi turli omillarga ham e'tibor qaratishi kerak. Jumladan,

- o'quvchilarning tili va madaniy kelib chiqishi;
- o'quvchilarning tilni bilish darajalari;
- kursning til o'rganish maqsadlari;
- o'quvchi ehtiyojlari;
- tashqi va ichki imkoniyatlar;
- mavzuning imkoniyatlari;
- onlayn manbalar, interaktiv tadbirlar va multimedia materiallaridan foydalanish kabilarni.

Sinfda va sinfdan tashqari fanga oid va madaniy tadbirlarni tashkil etish jarayonida ham o'quvchilar matn, she'r, qo'shiqlarni yodlash, sahnalashtirilgan asarlarda rollar o'ynash orqali ham rus tilida so'zlash va gapirish ko'nikmalarini rivojlantirib borishadi. O'quvchilarni rus musiqasi, filmlari, adabiyoti va an'analari bilan tanishtirishda o'qituvchi nafaqat o'quvchilarning kommunikativ ko'nikmalarini oshiradilar, balki o'quvchilarga rus tili va uning madaniy kontekstini chuqurroq tushuntirib bera olishlari uchun qo'shimcha materiallarni o'qib, o'rganib, izlanishlari jarayonida o'z kompetentliklarini yanada oshirishga muvaffaq bo'lishadi.[3]

Rus tili darslarida kommunikativ kompetentsiyani rivojlantirishning yana bir muhim jihati - bu haqiqiy materiallar real vazifalardan foydalanish. Gazetalar, maqolalar, reklamalar boshqa haqiqiy manbalardan foydalangan holda, o'qituvchilar o'quvchilarni haqiqiy hayotda ishlatiladigan til bilan tanishtirishlari mumkin. Bu o'quvchilarga til ko'nikmalarini kontekstda mashq qilish turli sharoitlarda samarali muloqot qilishni o'rganish uchun qimmatli imkoniyatlarni taqdim etadi.

Bundan tashqari, rus tili darslarini hamkorlikda o'qitish ta'lim texnologiyasidan foydalanib tashkil etganda, bolalarning kichik guruh, juftlik va jamoa bo'lib ishlashlariga asoslangan o'quv topshiriqlarini bajartirish orqali ularning til kompetentligini rivojlantirish ham yaxshi natija beradi. O'quvchilarning darsda juftlik yoki kichik guruhlarda ishlash orqali o'zaro mazmunli suhbatlar o'tkazishlari, gapirish, tinglash ko'nikmalarini mashq qilishlari hamda

til o‘rganish sayohatlarida bir-birlarini qo‘llab-quvvatlashlari ham pedagogik ham psixologik muhitga e‘tibor berish orqali ijobiy imkoniyatlarni ta‘minlaydi.

Rus tili darslarida mavzuni o‘rganishga oid mashq va topshiriqlarni o‘zaro do‘stona muhitda, hamkorlikda bajarish o‘quvchilarda ishonch, kelishuv, tushunish, taqqoslash, tahlil qilish, fikrlarni asoslash, isbotlash, taqdimot qilish, liderlik qobiliyatlarini oshiradi. Ularda e‘tibor, rahm-shafqat, empatiya, mehr, g‘amxo‘rlik, yordam berish, kabi tuyg‘ularini ham rivojlantiradi.[4]

Xulosa qilib aytadigan bo‘lsak, boshlang‘ich sinf rus tili darslarida o‘qituvchilarning o‘quvchilarda kommunikativ ko‘nikmalarni rivojlantirish maqsadini asosiy o‘ringa qo‘yishda birgalikdagi sa‘y-harakatlari, kommunikativ qo‘llab-quvvatlovchi o‘quv muhitini yaratish orqali o‘quvchilarning so‘z boyligi va nutqini turli innovatsion va integratsion texnologiyalardan foydalangan holda rivojlantirishga erishishlari ularda rus tilida erkin so‘zlashuv, turli sharoitlarda samarali muloqot qilish, internet ma‘lumotlaridan foydalana olish, o‘z fikrini og‘zaki va yozma bayon etish kabi hayotiy ko‘nikmalarni tarkib toptiradi.

Dars jarayonida o‘quvchilarning rus tilidan kommunikativ kompetentligini rivojlantirishga yo‘naltirilgan ta‘lim metodlari, yondashuvlaridan maqsadli va samarali foydalanish natijasida o‘quvchilarda rus tili fanidan sodda yo‘riqnomalarni tushuna olish va ularga amal qilish; savol va ta‘kidlovlarini, tanish matndagi autentik nutqni tushunish; sodda savollar tuza olish va ularga javob bera olish; yashash joyi, oilasi, do‘stlari va tanishlari haqida ma‘lumot bera olish; o‘zini tanishtira olish, yoqtirgan va yoqtirmagan narsalari haqida so‘zlab bera olish; tanish mavzularda qisqa xabar bera olish; bir daqiqada 30 - 35 ta so‘zni ovoz chiqarib to‘g‘ri o‘qiy olish; shaxsiy sodda xabarlarini yoza olish; shaxsiy ma‘lumotlar bilan sodda so‘rovnomani to‘ldira olish; she‘r va hikoyalar, qo‘shiqlarni, tanish matndagi autentik nutqni tushuna olish kabi nutqiy kompetensiyalar hamda rus tilining barcha tovushlarini aniq talaffuz qila olish; muloqot vaziyatlarida mantiqiy urg‘u, intonatsiya modellarini farqlash, oddiy grammatik shakllar va sintaktik tuzilmalardan to‘g‘ri foydalana olish; voqea va hodisalarni tasvirlashda, hikoyalarni bayon qilishda gaplarni to‘g‘ri ketma-ketlikda bog‘lay olish; kommunikativ vaziyatlarda lug‘atlardan o‘z o‘rnida to‘g‘ri foydalanish; baynalmilal so‘zlar va boshqa tildan olingan o‘zlashtirma so‘zlarni tushuna olish va o‘z o‘rnida ishlata olish kabi lingvistik kompetensiyalarni shakllantirishga erishiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Barinova E.A., Bojenkova L.F., Lebedev V.I. Rus tili metodologiyasi. M., 1994.
2. Babkina N.V. O‘quv jarayonida rivojlanayotgan o‘yinlar va mashqlardan foydalanish // Boshlang‘ich maktab-1998 № 2
3. Vlasenkov A. I. Rus tilini o‘qitishni rivojlantirish. — M., 1993.
4. Bondarenko S. M. Maktabda rus tilini o‘qitish metodikasi. — M., 1999.